

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ.411.002.02.2015
S.15.002

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie
ul. Jacka Odrowąża 1, 71-420 Szczecin
T +48 91 831 39 00, F +48 91 831 39 66
lsz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	S.15.002 – „Kształtowanie cen usług za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków na terenie powiatu szczecineckiego”.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Artur Matejko, st. inspektor k. p., upoważnienie do kontroli nr 97307 z dnia 21 sierpnia 2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Urząd Miasta w Białym Borze ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Paweł Mikołajewski, Burmistrz Białego Boru od dnia 29 października 2012 r. (dowód: akta kontroli str. 3-10)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna²

W Urzędzie w latach 2013-2015 (do 30.06) nie opracowano i nie wdrożono w udokumentowanej formie, procedur związanych z realizacją przez Burmistrza Białego Boru³ obowiązków wynikających z art. 21 ust. 4 i art. 24 ust. 4 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków⁴. Dotyczyły one m.in. sprawdzania czy przedkładane przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Szczecinku⁵, wieloletnie plany rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych⁶ były zgodne z kierunkami rozwoju gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz, czy przedkładane taryfy⁷ i plany zostały opracowane zgodnie z przepisami Ustawy.

Komórki organizacyjne Urzędu odpowiedzialne, wg Regulaminu organizacyjnego⁸, za realizację powyższych zadań, nie posiadały dowodów potwierdzających przeprowadzenie weryfikacji wniosków o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków⁹.

Urząd podejmował działania zmierzające do sprawdzenia przedkładanych przez Spółkę planów, które były one skorelowane z planami inwestycyjnymi Gminy Białe

¹ Adres: ul. Żymierskiego 10, 78-425 Biały Bór. Dalej Urząd.

² Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

³ Dalej: Burmistrz.

⁴ Dz.U. z 2015 r., poz. 139. Dalej: Ustawa.

⁵ Dalej: Spółka.

⁶ Dalej: plan.

⁷ Zgodnie z art. 2 pkt. 12, taryfa, to zestawienie ogłoszonych publicznie cen i stawek opłat za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków oraz warunki ich stosowania.

⁸ Zarządzeniami Burmistrza Białego Boru Nr: 2/2012 z 2.01.2012 r.; 19/2013 z 28.02.2013 r.; 19/2014 z 28.02.2014 r. i 20/2015 z 4.03.2015 r. zatwierdzono Regulamin Organizacyjny Urzędu, dalej: Regulamin organizacyjny.

⁹ Dalej: wnioski o zatwierdzenie taryf.

Bór¹⁰. Założenia do planów oraz realizacja inwestycji były monitorowane przez Urząd.

W Urzędzie przeprowadzono analizy dotyczące wpływu wzrostu cen usług wodociągowo-kanalizacyjnych na poziom wydatków mieszkańców. Jednak mimo podjętych uchwał¹¹ o dopłatach do cen wody i ścieków, w tym dla gospodarstw domowych oraz uchwały o zwolnieniu z podatku od nieruchomości gruntów i budynków wykorzystywanych w procesie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków¹², w badanym okresie nie został zachowany 3% wskaźnik ponoszonych wydatków w dochodzie rozporządzalnym na osobę w gospodarstwie domowym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wywiązywanie się Burmistrza z obowiązku sprawdzenia planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych przedkładanych przez Spółkę

Opis stanu faktycznego

1.1. W latach 2013-2015 Gmina realizowała zadanie własne polegające na zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków¹³, poprzez działalność Spółki. Przystępując do Spółki, Gmina objęła łącznie 15.275 udziałów¹⁴, w tym 15.274 udziały pokryła wkładem niepieniężnym (aportem) w postaci nieruchomości o wartości 10.342.500 zł.

(dowód: akta kontroli str. 94-222)

Zgodnie z Umową Spółki¹⁵:

- przedmiotem działalności gospodarczej był m.in. pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody; odprowadzanie i oczyszczanie ścieków; roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej; działalność w zakresie architektury i inżynierii, badania i analizy techniczne (§ 6 Umowy),
- kapitał zakładowy wynosił 66.122,0 tys. zł i dzielił się na 94.460 udziałów po 700 zł każdy (§ 7 ust. 1),
- 34.599 udziałów Wspólnika Miasta Szczecinek były uprzywilejowane w zakresie prawa głosu i prawa do dywidendy. Każdy z tych udziałów dawał prawo do trzech głosów na Zgromadzeniu Wspólników oraz prawo do otrzymania dywidendy w wysokości 150% przypadających na udział nieuprzywilejowany (§ 8 ust. 4),
- Rada Nadzorcza składała się od czterech do sześciu członków. Dwóch członków Rady Nadzorczej powoływali pracownicy Spółki. Wspólnik Miasto Szczecinek mógł powoływać w czteroosobowej Radzie: – Przewodniczącego Rady, w pięcioosobowej Radzie – dwóch członków Rady, w tym Przewodniczącego; w sześcioosobowej Radzie – trzech członków Rady, w tym Przewodniczącego. Pozostali Wspólnicy mieli prawo powołać jednego członka Rady Nadzorczej, poprzez wspólne oświadczenie złożone w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia przez Zarząd Spółki poszczególnych Wspólników o takim prawie. W przypadku nie powołania

¹⁰ Dalej: Gmina.

¹¹ Uchwały Rady Miejskiej w Białym Borze Nr: XXXIX/223/2013 z 5.04.2013 r., XLI/298/2014 z 12.03.2014 r., XLV/323/2014 z 30.06.2014 r., VI/28/2015 z 31.03.2015 r. w sprawie ustalenia dopłaty do taryfowych odbiorców usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków z obszary gminy Biały Bór.

¹² Uchwała Rady Miejskiej w Białym Borze Nr XXVII/207/2013 z 22.02.2013 r. w sprawie zwolnieniu z podatku od nieruchomości budynków lub ich części, gruntów oraz budowli wykorzystywanych na działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków w okresie od 1.05.2013 r. do 30.04.2014 r.

¹³ Art. 3 ust. 1 Ustawy. Zadanie to jest wyszczególnione także art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Dz.U. z 2013 r. poz. 594, ze zm. Dalej ustawa o samorządzie gminnym.

¹⁴ Jeden udział o wartości 700 zł Gmina objęła 30.06.2015 r. oraz 14.775 udziałów 4.12.2006 r.

¹⁵ Tekst jednolity z 4.08.2011 r.

przez pozostałych Wspólników członka Rady Nadzorczej w trybie postanowienia ust. 4 członka Rady Nadzorczej powoływał Wspólnik Miasto Szczecinek (§ 15, ust. 1-5).

(dowód: akta kontroli str. 87-93)

W sprawie reprezentowania Gminy w Radzie Nadzorczej Spółki Burmistrz wyjaśnił, że: „... Przy wykonywaniu swoich obowiązków członek Rady Nadzorczej jest zobowiązany dochować należytej staranności wymaganej przy przestrzeganiu prawa, umowy spółki, uchwał wspólników w tym zakresie, z uwzględnieniem celu spółki, przedmiotu jej działalności oraz aktualnej i spodziewanej sytuacji finansowej. Członkowie Rady Nadzorczej wykonują swoje obowiązki w sposób kolegialny. Zgodnie z § 15 ust. 4 umowy spółki gmina Biały Bór zaproponowała na członka Rady Nadzorczej Pana P...K.... Z uwagi na brak jednomyślności wspólników spółki tj. gminy Barwice, Borne Sulinowo, Grzmiąca, Szczecinek, wyboru członka rady nadzorczej dokonało Miasto Szczecinek powołując do Rady Nadzorczej Spółki ... na kadencję 2013-2016 Pana M... S....”.

(dowód: akta kontroli str. 648)

Burmistrz wyjaśniając zasady powoływania członków Rady Nadzorczej, w kontekście postanowień umowy Spółki stwierdził, że: „... Prawnie członkowie rady nadzorczej reprezentują interes wszystkich wspólników, ale w rzeczywistości wyznaczenie człowieka, który dbał o interes „wszystkich” wspólników jest trudne, ponieważ jednego przedstawiciela muszą łącznie wskazać wszyscy wspólnicy z wyłączeniem Miasta Szczecinek. W przypadku braku zgody i tak przedstawiciela do Rady Nadzorczej wyznacza wspomniane Miasto Szczecinek... Gmina Biały Bór ze swojego prawa głosu korzysta, aczkolwiek mamy świadomość prawną, że nasze postulaty nie mają mocy prawnej i nie wpłyną na decyzje spółki bez akceptacji Miasta Szczecinek. A jak wspomniano interes miasta, jako części spółki jest często odmienny od woli pozostałych wspólników”.

(dowód: akta kontroli str. 649)

Dodatkowo Burmistrz wyjaśnił: „... Nadzór nad Spółką jest możliwy jedynie poprzez udział własny przedstawicieli Gminy w posiedzeniach Zgromadzenia Wspólników i weryfikację przedłożonych przez radę nadzorczą dokumentów, na poziomie pracowników urzędu gminy. Należy jednak stwierdzić, że umowa spółki, zgodna z prawem i wolą stron, które je podpisały jest skonstruowana w sposób nie gwarantujący efektywności podejmowanych przez wspólników (poza miastem Szczecinek) działań”.

(dowód: akta kontroli str. 675)

Andrzej Wdowiak Prezes Spółki w informacji udzielonej na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁶ m.in. stwierdził, że: „... W 2005 r. Gmina Biały Bór przystąpiła do spółki należącej do Miasta Szczecinek, wnosząc wkład stała się w ten sposób jej pełnoprawnym udziałowcem. Burmistrz Białego Boru podpisał umowę spółki, która wraz z kodeksem spółek handlowych kreuje relacje między wspólnikami, spółką i radą nadzorczą. Niewłaściwym jest twierdzenie że gmina Biały Bór nie posiada kontroli nad spółką. Wspólnicy wspólnie podjęli jedynie decyzje o wyłączeniu indywidualnej, wybiórczej pojedynczej kontroli. Uzgodnili, że nadzór ten będzie prowadzony przez radę nadzorczą, a oni na podstawie wiedzy uzyskiwanej od rady nadzorczej będą podejmować decyzję na zwyczajnych i nadzwyczajnych zgromadzeniach wspólników. Każdy wspólnik ma prawo głosu na zgromadzeniu wspólników i ma prawo złożyć zdanie odrębne. Jeżeli jakakolwiek decyzja zgromadzenia wspólników godziłaby w interes prawny gminy, każdy ze wspólników może zaskarżać takową

¹⁶ Dz.U. z 2015 r. poz. 1096. Dalej ustawa o NIK.

decyzję, czego jak dotąd nie zrobiono. Wspólnicy w drodze umowy ustalili sposób wyboru rady nadzorczej. Rada nadzorcza nie reprezentuje jakiegokolwiek wspólnika, lecz wszystkich. W hierarchii korporacji to wspólnicy są nad radą nadzorczą a nie odwrotnie, tak więc każdy ze wspólników może wnioskować na zgromadzeniu wspólników o powołanie/odwołanie członka rady nadzorczej”.

(dowód: akta kontroli str. 706)

Burmistrz, w sprawie wartości i wykorzystania infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej wg stanu na 30.06.2015 r. wyjaśnił, że informacje w zakresie ogólnej wartości znajdujących się na terenie Gminy elementów infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, w tym elementów o wartości powyżej 1 mln zł przekazywane są w formie ustnej na zebraniach wspólników oraz w formie papierowej i elektronicznej w rocznych sprawozdaniach Spółki. Na terenie Gminy nie było elementów infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej, która nie byłaby obsługiwana przez Spółkę.

(dowód: akta kontroli str. 650)

W sprawie przeprowadzania analiz, na etapie projektowania i wykonania infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej realizowanej w ramach Projektu „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty”, w zakresie ceny za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków oraz wykorzystania infrastruktury, wymiaru obciążeń finansowych Gminy i jej mieszkańców Burmistrz wyjaśnił, że szczegółowe analizy były sporządzone w studium wykonalności ww. Projektu, które stanowiło podstawę do zawarcia umowy o dofinansowanie z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie¹⁷.

(dowód: akta kontroli str. 638)

Z informacji udzielonej przez Prezesa Spółki wynika, że na terenie Gminy:

- liczba przyłączy wodociągowych wynosiła w 2013 r. – 988, 2014 r. – 995, 2015 (do 30.06) – 997; a długość sieci wodociągowej w 2013 r. – 186 km, w 2014 i 2015 r. (do 30.06.) – 188 km,
- liczba przyłączy kanalizacyjnych wynosiła w 2013 r. – 512, 2014 r. – 549, 2015 r. (do 30.06) – 553, a długość sieci kanalizacyjnej 74 km,
- Spółka zaopatrywała w wodę w 2013 r. - 5.242 mieszkańców (na 5.284 mieszkańców ogółem); 2014 r. – 5.223 (na 5.265); 2015 r. (do 30.06) – 5.223 (na 5.265),
- Spółka odbierała ścieki w 2013 r. od 4.137 mieszkańców; 2014 r. i 2015 r. (do 30.06) od 4.123,
- sprzedaż wody (w m³) przez Spółkę dla Gminy wynosiła w: 2013 r. – 147.036 (plan 144.310), w 2014 r. – 150.832 (plan 149.153), 2015 r. (do 30.06) – 65.480 (plan 73.241),
- odbiór ścieków wyniósł w 2013 r. – 92.535 (plan 94.964); 2014 r. – 96.213 (plan 96.498); 2015 r. (do 30.06) – 44.664 (plan 47.145).

(dowód: akta kontroli str. 709)

Prezes Spółki w udzielonej informacji stwierdził również, że istotnym wskaźnikiem branżowym jest wskaźnik koncentracji rozumiany jako sprzedaż w m³ na km sieci. Wg danych Izby Gospodarczej Wodociągi Polskie, zamieszczonych w benchmarkingu dla 2013 roku sprzedaż wody w tys. m³ na 1 km sieci w średnich przedsiębiorstwach wodociągowo-kanalizacyjnych ukształtowała się na poziomie 11,03 tys. m³ wody na 1 km sieci wodociągowej oraz 14,58 tys. m³ na 1 km sieci

¹⁷ Umowa o dofinansowanie Nr POIS.01.01.00-00-067/08/00 z 10.12.2009 r. z NFOŚiGW.

kanalizacyjnej, natomiast w Gminie ww. wskaźnik kształtował się dla wody w 2013 r. i 2014 r. na poziomie 0,8; w 2015 r. (do 30.06) wynosił 0,7; natomiast dla ścieków w 2013 r. 1,2; w 2014 r. 1,3; w 2015 r. (do 30.06) kształtował się na poziomie 1,2.

(dowód: akta kontroli str. 716)

Prezes Spółki w udzielonej informacji dotyczącej obciążenia sieci wodociągowo kanalizacyjnej w Gminie stwierdził, że:

„ (...) Do miejscowości Linowo w ramach projektu „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty” została wykonana zgodnie z zakresem zgłoszonym przez Gminę Biały Bór sieć wodociągowa DN 63 o długości 2 900,63 m. Do chwili obecnej przyłączyły się do sieci trzy nieruchomości. Na tym obszarze według wiedzy Spółki istniały i istnieją własne ujęcia wody.

Biały Dwór długość: 1470,03 m, liczba mieszkańców 214. W tym przypadku konieczna była budowa nowej sieci wodociągowej z PE z powodu likwidacji istniejącej sieci wodociągowej wykonanej z azbestu. W podanej wyżej długości znajduje się również odcinek sieci wodociągowej Biały Dwór – Leśniczówka wykonany z rury PE 63 długość 854,15 m, zasowa DN 40- 10 szt. hydrant podziemny DN 50 – 1 szt. Leśniczówkę zamieszkuje jedna osoba, która do dnia dzisiejszego nie zawarła ze spółką umowy na dostawę wody ponieważ eksploatuje własne ujęcie wody.

Sieć wodociągowa Sępólno Wielkie – Cybulin rury PE DN 90 długość 3168,63 m, zasowa DN 80 - 5 szt. komora odpowietrzająco-napowietrzająca DN 1200 - 8 szt. komora zasuw DN 1200 - 3 szt. Miejscowość Cybulin zamieszkuje 15 stałych mieszkańców. W miejscowości Cybulin istniał lokalny hydrofor wraz ze studnią głębinową, który w ramach projektu został zlikwidowany.

Na terenie gminy Biały Bór (za wyjątkiem Miasta Biały Bór) sieci wod-kan są niskoobciążone, a szczególnie w obszarze: Dołgie, Domaradz, Kołtki, Rzyszczewko, Ponikwa, Biata, Biata Kolonia

Główną przyczyną niskiego obciążenia sieci wodociągowo – kanalizacyjnych jest mała liczba mieszkańców w wymienionych miejscowościach, ponieważ są to głównie przysiółki. W miejscowościach Dołgie i Domaradz mieszka 1/8 zakładanej liczby mieszkańców.(...)”.

(dowód: akta kontroli str. 706-707)

1.2. Gmina, nie utworzyła związku międzygminnego oraz nie zawarła porozumienia międzygminnego (art. 3 ust. 2 Ustawy).

(dowód: akta kontroli str. 631)

Burmistrz wyjaśnił: „Gmina Biały Bór nie dążyła do utworzenia związku międzygminnego ani porozumienia międzygminnego z uwagi na fakt iż nie było ekonomicznego uzasadnienia bądź zgody poszczególnych gmin powiatu szczecineckiego oraz miasta Szczecinek na tego typu działanie. Władze miasta Szczecinek nie wyrażały zgody na uśrednienie cen wody i ścieków dla całego obszaru działania spółki z uwagi na fakt, że cena w mieście Szczecinek z uwagi na największe zaludnienie obszaru była dużo niższa niż ceny w pozostałych gminach. Tworzenie związku międzygminnego jedynie dla obszaru gmin powiatu szczecineckiego, za wyjątkiem gminy wiejskiej Szczecinek, nie znajdowało ekonomicznego uzasadnienia z uwagi na fakt iż we wszystkich wymienionych gminach ceny wody i ścieków kształtowały się na podobnym, wysokim poziomie. Gmina wiejska Szczecinek, z uwagi na ograniczony udział inwestycji wod.-kan. w projekcie „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty” również nie wyrażała zgody na ponoszenie wyższych kosztów związanych z uśrednieniem cen”.

(dowód: akta kontroli str. 635-636)

1.3. W Urzędzie nie została przyjęta udokumentowana procedura weryfikacji przedkładanych przez Spółkę wieloletnich planów rozwoju.

(dowód: akta kontroli str. 705)

Zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym sprawy strategii rozwoju gminy, wieloletniego planu inwestycyjnego, planu rozwoju należały do Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych Urzędu. Do zadań Referatu Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej należało m.in. wyposażenie gruntów w urządzenia komunalne (wspólnie z Referatem Inwestycji i Zamówień Publicznych), przygotowywanie projektów pism oraz wykonywanie innych czynności urzędowych w sprawach należących do kompetencji Burmistrza z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków.

(dowód: akta kontroli str. 12-16, 23-25-42)

Burmistrz wyjaśnił, że w Urzędzie w sposób formalny nie została przyjęta procedura weryfikacji przedkładanych przez Spółkę planów rozwoju; za prawidłową weryfikację przedstawianych planów odpowiadał Kierownik Referatu Inwestycji i Zamówień Publicznych, do udziału w weryfikacji planów zobowiązany był Referat Nieruchomości i Zasobów Komunalnych.

(dowód: akta kontroli str. 636)

W badanym okresie obowiązywały:

- „Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu PWiK Sp. z o.o. na lata 2011-2013 na terenie Miasta i Gminy Biały Bór”¹⁸,
- „Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu PWiK Sp. z o.o. na lata 2014-2016”¹⁹;
- „Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych będących w posiadaniu PWiK Sp. z o.o. na lata 2015-2016”²⁰.

(dowód: akta kontroli str. 490-525)

Burmistrz wyjaśnił: *„Wieloletni plan rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych będących w posiadaniu PWiK spółka z o.o. na lata 2014-2016” w 2013 r. nie został zatwierdzony Uchwałą Rady Miejskiej w Białym Borze. Na podstawie art. 21 ust. 6 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków, w przypadku niepodjęcia uchwały rady gminy w terminie 3 miesięcy od dnia przedłożenia planu Burmistrzowi, plan stanowi podstawę do określenia i jednorazowego zatwierdzenia taryf. Przedłużające się dyskusja nad kwestiami zakresu rzeczowego inwestycji przedłożonych do zatwierdzenia spowodowała iż wieloletni plan stał się obowiązujący z mocy prawa. Inwestycje wyszczególnione w przedłożonym dokumencie, po przeprowadzonej analizie, nie budziły zastrzeżeń”.*

(dowód: akta kontroli str. 652)

1.4. W badanym okresie obszar Gminy objęty miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego (mpzp) nie uległ zmianie i wynosił 3.401,39 ha, tj. 13,2% pow. Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 527)

¹⁸ Dalej „Wieloletni plan rozwoju 2011-2013”. Zatwierdzony uchwałą Nr XLIX/396/10 Rady Miejskiej w Białym Borze z 29.10.2010 r.

¹⁹ Dalej „Wieloletni plan rozwoju 2014-2016”.

²⁰ Dalej „Wieloletni plan rozwoju 2015-2016”. Zatwierdzony uchwałą Nr III/12/2014 Rady Miejskiej w Białym Borze z 30.12.2014 r.

Badaniem objęto inwestycje dotyczące infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej wykonane ze środków Gminy w latach 2013-2015 oraz zaplanowane inwestycje do wykonania przez Spółkę w Wieloletnim planie rozwoju 2015-2016²¹, tj. inwestycje pn.:

- modernizacja sieci wodociągowej w Białym Borze (ul. Żymierska, Sądowa)²², okres realizacji 2016 r.;
- modernizacja sieci wodociągowej w Białym Borze (ul. Brzeźnicka, Armii Czerwonej), okres realizacji 2015;
- modernizacja sieci wodociągowej w Białym Borze (ul. Górna, Podgórna, Polna), okres realizacji 2015-2016;
- system zarządzania wraz z monitoringiem przepływu w Białym Borze w 2015 r.
- modernizacja przepompowni w rejonie Biały Bór w okresie 2015-2016;
- „Budowa sieci kanalizacyjnej sanitarnej – realizacja uwarunkowana uzyskaniem dofinansowania przez Gminę lub Spółkę (szacunkowa wartość 2 mln zł)” w lokalizacji Brzeźnica-Grabowo w 2015-2016 r.

Ustalono, że ww. inwestycje były zgodne z zapisami „*Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Biały Bór*”²³. Działki, których dotyczyły planowane inwestycje, nie były objęte mpzp.

(dowód: akta kontroli str. 527-531)

Burmistrz wyjaśnił: „*Inwestycje w zakresie gospodarki wodociągowo-kanalizacyjnej prowadzone na terenie miasta i gminy Biały Bór realizowane przez Spółkę lub gminę w latach 2013 – 2015 były prowadzone na podstawie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego. Gmina Biały Bór od 31.12.2003 r. nie posiada planu miejscowego, stąd występowała konieczność realizacja zadań w ramach decyzji lokalizacyjnych. W kontrolowanym okresie planem miejscowym dla budowy sieci kanalizacji sanitarnej objęta była wyłącznie miejscowość Swierszczewo. Pozostałe inwestycje w tym zakresie, jako zgodne z obowiązującym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego realizowano na podstawie decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego wydawanych przez Burmistrza Białego Boru na wniosek Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Szczecinku*”.

(dowód: akta kontroli str. 654)

Burmistrz w złożonych wyjaśnieniach stwierdził również: „*Projekty planów rozwoju przedkładane przez Spółkę były weryfikowane z kierunkami rozwoju Gminy określonymi w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz ustaleniami miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W przedkładanych planach rozwoju nie stwierdzono niezgodności z posiadanymi dokumentami planistycznymi*”.

(dowód: akta kontroli str. 636)

1.5. Badaniem objęto dokumenty dotyczące planów inwestycyjnych Gminy oraz inwestycje ujęte w obowiązujących w badanym okresie wieloletnich planach rozwoju, przedłożonych przez Spółkę Burmistrzowi.

Na podstawie analizy zapisów m.in. wykazów przedsięwzięć ujętych Wieloletnich Planów Finansowych (WPF) i limitów wydatków Gminy na badany okres i porównania ich z zapisami ujętymi w wieloletnich planach rozwoju przedkładanych przez Spółkę w badanym okresie, ustalono zgodność wieloletnich planów rozwoju z planami inwestycyjnymi Gminy. (dowód: akta kontroli str. 285)

²¹ Wieloletni plan zatwierdzonym uchwałą Nr III/12/2014 Rady Miejskiej w Białym Borze z 30.12.2014 r.

²² Budynek nr 9 przy ul. Sądowej objęty jest mpzp przyjętym uchwałą Rady Miejskiej w Białym Borze Nr XVII/153/2000 z 6.04.2000 r. w sprawie zmiany mpzp dla miasta Biały Bór.

²³ Studium przyjęte uchwałą Rady Miejskiej W Białym Borze Nr XXVIII/268/01 z 6.09.2001 r., zmienione uchwałami: Nr XXIII/185/08 z 24.09.2008 r., Nr XXXVII/295/09 z 5.11.2009 r., XI/77/2011 z 14.09.2011 r.

1.6. Urząd pismem z dnia 8.05.2014 r.²⁴ wniósł o wykonanie zadania inwestycyjnego polegającego na wykonaniu sieci kanalizacji sanitarnej miejscowości Grabowo i Brzeźnica oraz przesunięcie realizacji zadania - wykonanie kanalizacji sanitarnej na obszarze m. Kaliska na 2017 rok. Spółka pismem z 26.05.2014 r. pozytywnie zaopiniowała ww. wniosek.

Zadania inwestycyjne ujęte w Wieloletnim planie rozwoju 2015-2016 omówiono podczas spotkania Burmistrza z Zarządem Spółki 5.11.2014 r.²⁵ Ustalono, w związku z brakiem ekonomicznego uzasadnienia budowy sieci kanalizacji sanitarnej obejmującej miejscowości Grabowo i Brzeźnica, że Spółka sporządzi projekt przydomowych oczyszczalni ścieków dla poszczególnych budynków mieszkalnych w ww. miejscowościach.

(dowód: akta kontroli str. 708)

Burmistrz w sprawie formułowania do Spółki wniosków w latach 2013-2015, dotyczących ujęcia zadań inwestycyjnych w planach rozwoju wyjaśnił: „Dobrym zwyczajem współpracy pomiędzy Gminą Biały Bór i operatorem sieci wod.- kan. tj. PWiK Szczecinek były spotkania i narady przeprowadzane w II kwartale każdego roku, na podstawie których wspólnie ustalano zadania, jakie mają być ujęte w "Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych”.

Wnioski były analizowane i w wyniku kompromisu ustalany był zakres zadań ujmowanych w planie. Współpraca była efektywna i zadania związane z potrzebami Gminy były przez PWiK realizowane. Dotyczyło to głównie;

- modernizacji sieci kanalizacji sanitarnej w m. Stepień,
- wykonania sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej w m. Kaliska - uzgodniono, iż sieć wodociągową oraz całą dokumentację wykona PWiK, zaś sieć kanalizacji sanitarnej wykona Gmina Biały Bór uzyskując dofinansowanie z funduszy strukturalnych - co spowodowało, iż cena ścieków nie wzrosła z tytułu tej inwestycji,
- modernizacji sieci wodociągowej w ciągach dróg gminnych w ulicy Brzeźnickiej i Armii Czerwonej - uzgodniono realizację zadania w roku 2014 przed wykonaniem przez Gminę zadania inwestycyjnego polegającego na przebudowie dróg w tych ulicach,
- budowy sieci kanalizacji sanitarnej w m. Grabowo i Brzeźnica - ostatecznie Gmina Biały Bór wycofała się z wniosku na podstawie przedstawionego przez PWiK studium wykonalności z którego wynikała rażąca nieopłacalność realizacji projektu,
- budowy sieci kanalizacji sanitarnej w Białym Dworze (żwirownia) - ostatecznie Gmina wycofała się z wniosku i zrealizowała zadanie z dofinansowaniem z funduszy strukturalnych - co spowodowało, iż cena ścieków nie wzrosła z tytułu tej inwestycji,
- budowy sieci kanalizacji sanitarnej oraz wodociągowej w Białym Borze, ul. Dworcowa- ostatecznie Gmina wycofała się z wniosku, gdyż odłożyła w czasie realizację osiedla mieszkaniowego w tym miejscu”.

(dowód: akta kontroli str. 636-637)

1.7. Spółka odstąpiła od realizacji zadań ujętych w Wieloletnim planie rozwoju 2011-2013 na kwotę ogółem 132.200 zł, tj.: instalacji obudów typu Lange w Dalkowie, Przybrdzie, Świerczewie (kwota inwestycji 52.200 zł); modernizacji sieci rozdzielczej w Sępólnie Wielkim (kwota inwestycji w 2013 r. 40.000 zł); budowy sieci rozdzielczej w Białym Borze (kwota inwestycji 40.000 zł). Ponadto realizacja zadania pn.

²⁴ Pismo znak RIPZ.033.1.2014.WK.

²⁵ Notatka służbowa z 5.11.2014 r. ze spotkania Burmistrza z Zarządem Spółki.

modernizacja sieci rozdzielczej wraz z przyłączami w Białym Borze (kwota inwestycji zaplanowana na 2013 rok - 50.000 zł) została przeniesiona z 2013 r. na 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 642-643)

W sprawie przeprowadzanych analiz wpływu braku realizacji ww. inwestycji na ceny i stawki opłat zawarte w przedstawianych przez Spółkę planach taryfowych (w szczególności dla okresu od 1.05.2013 r. do 30.04.2014 r.) Burmistrz m.in. wyjaśnił, że: *„brak realizacji jakiegokolwiek planowanej w WPI inwestycji nie miało wpływu na proponowane stawki opłat...”*.

(dowód: akta kontroli str. 674)

Burmistrz wyjaśniając zasady monitorowania zadań inwestycyjno-modernizacyjnych ujętych w wieloletnich planach rozwoju stwierdził: *„Monitorowanie realizacji zadań ujętych w "Wieloletnim planie rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń kanalizacyjnych" odbywało się poprzez sprawozdania Zarządu oraz braniem czynnego udziału w odbiorach realizowanych zadań.(...) Uzgodniono, iż do taryfy cenowej za wodę i ścieki nie będą brane pod uwagę kwoty z planowanych zadań, lecz tylko z zadań zrealizowanych”*.

(dowód: akta kontroli str. 637)

Odnosząc się do sposobu, w jaki odbywała się weryfikacja inwestycji (zadań) wymienianych w przedkładanych przez Spółkę wieloletnich planach rozwoju urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych dla badanego okresu, tj. 2013-2015 (do 30.06) Burmistrz wyjaśnił: *„Z uwagi na to, że gmina nie dysponuje specjalistami, którzy mogliby dokonać weryfikacji planów rozwoju spółki, a ograniczone środki finansowe gminy nie pozwalały na zlecenie dokonania tej weryfikacji uprawnionym podmiotom, weryfikacja była dokonywana we własnym zakresie przez pracowników urzędu. Dokumenty w sprawie weryfikacji planów inwestycyjnych i przedkładanych do zaopiniowania taryf zostały zweryfikowane przez Referat Nieruchomości i Gospodarki Komunalnej oraz Referat Inwestycji i Zamówień Publicznych, po wcześniejszym przanalizowaniu ich z przedstawicielami spółki, której przedstawiciele składali również wyjaśnienia w tym zakresie podczas sesji Rady Miejskiej”*.

(dowód: akta kontroli str. 658)

1.8. W okresie objętym kontrolą Radni, mieszkańcy oraz organizacje pozarządowe nie składały wniosków o ujęcie zadań inwestycyjnych dotyczących sieci wodociągowo-kanalizacyjnych w planach rozwoju; do Urzędu nie wpływały też skargi mieszkańców, organizacji pozarządowych, Radnych dotyczące przedkładanych przez Spółkę planów rozwoju.

(dowód: akta kontroli str. 705)

Burmistrz wyjaśnił, że przedkładane przez Spółkę plany rozwoju były przedmiotem dyskusji na wspólnych posiedzeniach Komisji Rady oraz sesjach Rady Miejskiej.

(dowód: akta kontroli str. 637)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. W badanym okresie w Urzędzie nie została przyjęta pisemna procedura weryfikacji, przedkładanych przez Spółkę Burmistrzowi wieloletnich planów rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 636)

NIK zwraca uwagę, że zgodnie ze standardami kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych, ustalonych przez Ministra Finansów

Komunikatem nr 23 z 16.12.2009 r.²⁶, jedną z zasad realizujących przedmiotowe standardy, winna być zasada pisemności sporządzania wszystkich zarządzeń i procedur obowiązujących w jednostkach sektora finansów publicznych²⁷.

2. NIK zauważa, że Gmina akceptując umowę Spółki w brzmieniu przedstawionym w niniejszym wystąpieniu, ograniczyła swoje możliwości decydowania o działalności Spółki.

Wyjaśniając w jaki sposób władze Gminy wpływają na wykonywanie przez Spółkę zadania własnego gminy określonego w art. 7 ust. 1 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym, skoro Gmina nie posiada prawa indywidualnej kontroli w Spółce, nie ma większości w Radzie Nadzorczej (samodzielnie, jak również z pozostałymi Wspólnikami Spółki – bez Gminy Miasto Szczecinek, która na jeden udział posiada trzy głosy), Burmistrz m.in. stwierdził, że jeżeli jakkolwiek decyzja zgromadzenia wspólników godziłaby w interes prawny Gminy, każdy ze wspólników może zaskarżyć taką decyzję. Uchwały dotyczące zmiany umowy Spółki, rozwiązania Spółki lub zbycia przedsiębiorstwa albo jego zorganizowanej części zapadają większością dwóch trzecich głosów. Uchwały dotyczące istotnej zmiany przedmiotu działalności Spółki wymagają większości trzech czwartych głosów. Uchwała dotycząca zmiany umowy Spółki, zwiększająca świadczenia Wspólników lub uszczuplająca prawa udziałowe bądź prawa przyznane osobiście poszczególnym Wspólnikom, wymaga zgody wszystkich Wspólników (których dotyczy), członkowie Rady Nadzorczej nie reprezentują indywidualnie któregokolwiek ze Wspólników lecz wszystkich Wspólników.

(dowód: akta kontroli str. 720-721)

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Burmistrz w niewystarczającym zakresie weryfikował przedkładane przez Spółkę wieloletnie plany rozwoju sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a brak udokumentowania tego procesu utrudniał sprawowanie nadzoru nad jego realizacją.

2. Wywiązywanie się Burmistrza z obowiązku weryfikacji taryf proponowanych przez Spółkę.

Opis stanu faktycznego

2.1. W Urzędzie nie przyjęto udokumentowanych procedur dokonywania oceny prawidłowości przekazywanych przez Spółkę wniosków taryfowych, w tym weryfikacji przedstawionych w niej kosztów.

(dowód: akta kontroli str. 290-291)

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym do zadań i kompetencji Referatu Nieruchomości, Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej należało m.in. kalkulowanie wysokości opłat za usługi komunalne i przedkładanie ich do zatwierdzenia, przygotowywanie projektów pism oraz wykonywanie innych czynności w sprawach należących do kompetencji Burmistrza z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę oraz odprowadzania ścieków.

(dowód: akta kontroli str. 24-25)

Burmistrz wyjaśnił: „(...) Procedura weryfikacji złożonych taryf odbywała się na zasadach określonych w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym

²⁶ Dz. Urz. Min. Fin. Nr 15, poz. 84. Dalej: Standardy kontroli zarządczej.

²⁷ Standard 10 – Dokumentowanie systemu kontroli zarządczej.

odprowadzeniu ścieków oraz na zasadzie „dobrych praktyk” (...). Przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne (PWiK), w terminie 70 dni przed planowanym dniem wejścia w życie taryf, przesyłało wniosek o ich zatwierdzenie. Po przeanalizowaniu taryf przez pracownika merytorycznie odpowiedzialnego, pracownika referatu inwestycji, Burmistrza oraz Skarbnika, zazwyczaj inicjowano spotkania konsultacyjno-wyjaśniające z udziałem pracowników PWiK. Burmistrz, w terminie 45 dni od złożenia wniosku, przedkładał Radzie Miejskiej projekt uchwały o zatwierdzenie taryf. Po analizie przedstawianych uchwał, podczas wspólnych posiedzeń Komisji Rady, częstą praktyką było zapraszanie przedstawicieli spółki na sesje Rady Miejskiej w celu omówienia przedstawionych kalkulacji cenowych oraz udzielenia odpowiedzi na składane zapytania Radnych i Burmistrza. W związku z brakiem konkretnego uzasadnienia wskazującego na niecelowość kosztów ujętych w składanych taryfach, za wyjątkiem ogólnego przeświadczenia, że ustalona cena za wodę i ścieki jest bardzo wysoka, uwag Burmistrza oraz Radnych nie uwzględniano w ostatecznie przedkładanych do zatwierdzenia cenach wody i ścieków. Rada gminy często nie przyjmowała uchwał o zatwierdzeniu taryf, nie wskazując jednak argumentów dla potwierdzenia, że taryfy zostały sporządzone niezgodnie z przepisami prawa”.

(dowód: akta kontroli str. 633)

Wnioski o zatwierdzenie taryf, które miały obowiązywać w okresie 2013-2015 Spółka złożyła 19.02.2013 r., 19.02.2014 r., 19.02.2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 290-291)

2.2. Złożone przez Spółkę wnioski o zatwierdzenie taryf dla badanego okresu odpowiadały wymaganiom określonym w Ustawie i w § 19 rozporządzenia Ministra Budownictwa z 28.06.2006 r. w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków²⁸.

(dowód: akta kontroli str. 290-291)

Plany taryfowe, obowiązujące w okresie 2013-2015 (do 30.06), zawarte w przedkładanych Burmistrzowi wnioskach o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego ścieków na terenie Gminy Biały Bór zostały zatwierdzone przez Radę Miejską w Białym Borze jeden raz, tj. uchwałą Nr XLI/297/2014 z 12.03.2014 r. w sprawie zatwierdzania taryf za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków na okres od 1.05.2014 r. do 30.04.2015 r. Przedłożone przez Burmistrza Radzie taryfy za okresy: 1.05.2012 r. – 30.04.2013 r.; 1.05.2013 r. – 30.04.2014 r. i 1.05.2015 do 30.04.2016 r. nie zostały przez Radę przyjęte.

(dowód: akta kontroli str. 291, 293)

Burmistrz wyjaśniając przyczyny niezlecenia w latach 2013-2015 instytucjom zewnętrznym audytu wniosków taryfowych przedkładanych przez Spółkę, stwierdził: „Przedkładane przez PWiK propozycje taryf nie dawały podstaw do twierdzenia, że dane w nich zawarte są nierzetelnie skalkulowane. Rozumując logicznie, słuchając argumentacji pracowników PWiK dotyczących kosztów mających wpływ na kalkulację taryf, analizując dane ze studium wykonalności projektu inwestycyjnego „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w Dorzeczu Parsęty” można wnioskować, że takie czynniki jak: długie odcinki sieci wod.-kan., mała ilość odbiorców, coraz oszczędniejsze zużycie wody oraz koszt realizacji wielu inwestycji w małej gminie będą miały swoje odzwierciedlenie w wysokości cen wody i ścieków.

²⁸ Dz.U. Nr 127, poz. 866.

Z drugiej strony należy mieć na uwadze kary, jakie mogłaby płacić gmina za niedostosowanie się do wymogów UE w zakresie ochrony środowiska.

Radni Rady Miejskiej, podczas prowadzonych dyskusji w zakresie przyjęcia przedstawionych przez PWIK taryf, nie wskazywali konkretnych pozycji kosztów, które budziłyby ich wątpliwości. Na wszystkie zadawane pytania, przedstawiciele spółki odpowiadali przedstawiając logiczną argumentację.

Gmina Biały Bór realizuje program naprawczy finansów gminy, w związku z czym nie planuje się wydatków na zadania, których efekty dają bardzo małe prawdopodobieństwo osiągnięcia oszczędności”.

(dowód: akta kontroli str. 677)

2.3. Urząd nie przedstawił w udokumentowanej formie analiz dotyczących weryfikacji kosztów poniesionych przez Spółkę z punktu widzenia celowości ich ponoszenia.

(dowód: akta kontroli str. 291)

Wyjaśniając, w jaki sposób analizowano i weryfikowano koszty poniesione przez Spółkę, z punktu widzenia celowości ich ponoszenia Burmistrz stwierdził: „... W trakcie prowadzonych analiz nie stwierdzono ujmowania kosztów nie celowych, z przedstawionych danych wynikało, że Spółka określała wartość niezbędnych przychodów na podstawie wykonania kosztów z uwzględnieniem planowanych zmian warunków ekonomicznych wpływających na poziom kosztów w roku obowiązywania taryf. Wprowadzane taryfy zakładały realizację zysku na poziomie 2%, Spółka stosowała 2% marży zysku – marża miała zabezpieczać firmę przed ryzykiem wystąpienia kosztów, których na etapie budowania taryf nie można było przewidzieć. Ponadto analizie poddawano kompletność załączników, zgodnie z obowiązującymi przepisami o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków oraz przepisami wykonawczymi do tej ustawy i rozporządzeniem Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 roku w sprawie określenia taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe odprowadzanie ścieków.

Nadmienić należy, iż z uwagi na mnogości grup taryfowych /9 szt./ zaproponowanych przez PWIK w Szczecinku oraz ogólne dane finansowe ujęte w przedstawianych taryfach trudno było zweryfikować wysokość przedstawionych do zatwierdzenia cen za dostawę wody i odprowadzenie ścieków.

Taryfy i propozycje cen wody i ścieków były przedstawiane Radzie Miejskiej w Białym Borze, w roku 2013 i 2015 ze względu na wysokie ceny taryfowe Uchwałami Rady Miejskiej w Białym Borze odrzucono przyjęcie taryf”.

(dowód: akta kontroli str. 634)

2.4. Weryfikowanie kosztów związanych z realizowaniem inwestycji ujętych w planach rozwoju, przedstawiono w pkt. 1.7. niniejszego Wystąpienia pokontrolnego.

(dowód: akta kontroli str. 642-643, 674)

Rada Miejska w Białym Borze podjęła uchwały w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków lub ich części, gruntów oraz budowli wykorzystywanych na działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na okres od 1.05.2013 do 30.04.2014²⁹ oraz na okres od 1.01.2016 r. do 30.04.2016 r.³⁰

(dowód: akta kontroli str. 312, 346)

Spółka, w związku z podjętymi uchwałami Rady Miejskiej, przedłożyła Burmistrzowi autopoprawkę (odpowiednio z: 5.03.2013 r. i 16.03.2015 r.) do wniosku

²⁹ Nr XXVII/207/2013 z 22.02.2013 r.

³⁰ V/20/201 z 9.03.2015 r.

o zatwierdzenie taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego ścieków na terenie Gminy.

(dowód: akta kontroli str. 294-310, 313-345)

W sprawie przyczyn zwolnienia Spółki w okresie od 1.01.2016 r. do 30.04.2016 r. (a nie od 1.05.2015 r. do 30.04.2016 r.) z obowiązku zapłacenia podatku od nieruchomości budynków lub ich części, gruntów oraz budowli wykorzystywanych na działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, Burmistrz wyjaśnił: „Rada Miejska podejmując Uchwałę Nr V/20/201 z 9.03.2015 r. w sprawie zwolnienia z podatku od nieruchomości budynków lub ich części, gruntów oraz budowli wykorzystywanych na działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na okres od 1.01.2016 r. do 30.04.2016 r. miała przede wszystkim na względzie wysoki wzrost ceny wody i ścieków, jaki wynikał z taryf uwzględniających zapłatę podatku przez PWIK. Z pierwszego wniosku taryfowego złożonego do gminy 19.02.2015 roku wynikało, że cena wody wzrosła o 1,90 zł brutto, natomiast cena ścieków wzrosła o 6,67 zł brutto w stosunku do taryfy obowiązującej w okresie od 01.05.2014-30.04.2015 r.. Zatem łączny, proponowany wzrost cen wyniósł 8,57 zł. Była to zbyt duża podwyżka, dlatego zaproponowano częściowe zwolnienie PWIK z podatku od nieruchomości. Roczne zwolnienie z podatku wyniosłoby ok. 900 tys. Podejmując uchwałę o zwolnieniu z podatku, czyli zmniejszeniu dochodów, gmina musi jednocześnie poszukać innego źródła finansowania wydatków. W sytuacji, gdy gmina realizuje Program postępowania naprawczego niestety każdy dochód wpływający na konto gminy jest istotny i w bieżącym roku gmina nie miała możliwości zwiększenia innych dochodów w celu pokrycia mniejszych wpływów z podatku od nieruchomości. Dopiero w 2016 roku gmina mogła zwolnić PWIK z zapłaty podatku w wysokości ok. 300 tys. zł, zmniejszając jednocześnie wydatki na inwestycje o tą kwotę. Po dokonaniu częściowego zwolnienia z podatku od nieruchomości cena wody wzrosła o 1,02 zł, a ścieków o 4,68 zł brutto, czyli łącznie o 5,70 zł”.

(dowód: akta kontroli str. 676)

Odnosząc się do sposobu weryfikowania kosztów wykazanych przez Spółkę w przedstawionych autopoprawkach w marcu 2013 r. i 2015 r. w związku ze zwolnieniem z podatku od nieruchomości budynków lub ich części, gruntów oraz budowli wykorzystywanych na działalność w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków Burmistrz wyjaśnił: „(...) Weryfikacja polegała na porównaniu poszczególnych tabel z pierwszego wniosku, z tabelami wykazanymi w autokorekcie. Różnica była wykazywana w pozycji „podatki i opłaty – inne” Kwota pokrywa się z wysokością dokonanego zwolnienia. Ponadto zmniejszała się także kwota w pozycji „marża zysku”.

(dowód: akta kontroli str. 676)

W informacji otrzymanej od Spółki w sprawie przyczyn, które złożyły się na dokonanie z dniem 1.05.2015 r. podwyżek cen za usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków, świadczone na terenie Gminy Biały Bór wskazano: „Główną przyczyną dokonanej z dniem 1 maja 2015 r. podwyżki cen za usługi zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Biały Bór było obciążenie taryf kosztami podatku od nieruchomości w okresie od 01.05.2015 r. do 31.12.2015 r. W poprzednim roku taryfowym (01.05.2014 – 30.04.2015) Spółka była w całym okresie zwolniona z podatku od nieruchomości, podczas gdy na nowy rok taryfowy, Uchwałą nr V/20/2015 Rady Miejskiej w Białym Borze z dnia 09.03.2015 r. Spółka została zwolniona z podatku od nieruchomości jedynie w okresie od dnia 01.01.2016 r. do dnia 30.04.2016 r. Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym (§ 6. pkt. 1. b rozporządzenia ministra budownictwa w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz

warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków Dz.U. z 2006 r., nr 127, poz. 139) Spółka zobligowana została do uwzględnienia w niezbędnych przychodach dla potrzeb obliczenia taryfowych cen i stawek opłat planowanych na rok obowiązywania taryf kosztów podatku od nieruchomości, który Spółka zapłaci dla Gminy Biały Bór w okresie od 01.05.2015 r. do dnia 31.12.2015 r., tj. kwoty 606 tys. zł. W przypadku utrzymania zwolnienia z podatku od nieruchomości w całym roku taryfowym 2015/2016 łączna taryfa za wodę i ścieki obniżyłaby się”.

(dowód: akta kontroli str. 707)

2.5. Dane dotyczące liczby odbiorców usługi dostarczania wody i odprowadzania ścieków, planu i wykonania sprzedaży wody i ścieków, odnotowanych strat wody Urząd pozyskiwał ze sprawozdań Zarządu Spółki za dany rok.

Burmistrz wyjaśnił, że zadane własne gminy, jakim jest zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest wykonywane przez Spółkę, gmina posiada dane na podstawie sprawozdań finansowych Spółki oraz wniosków taryfowych na koniec każdego roku.

(dowód: akta kontroli str. 650-651)

2.6. Uchwałą Nr 3/2014 z 11.06.2014 r. i Nr 3/215 z 28.05.2015 r. w sprawie podziału zysku za rok odpowiednio 2013 i 2014 Zwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki postanowiło wyłączyć zysk od podziału pomiędzy wspólników Spółki i przeznaczyć go w całości na kapitał zapasowy w kwocie odpowiednio za 2013 r. - 6.210.443,91 zł netto i za 2014 – 6.948.815,96 zł netto.

(dowód: akta kontroli str. 649, 701)

Burmistrz wyjaśnił: *„Gmina Biały Bór weryfikowała poziom zysku zakładany w spółce na podstawie przedstawianych sprawozdań zarządu spółki, sprawozdań i uchwał Rad Nadzorczych, opinii biegłych rewidentów (...). Wynikiem czego były podejmowane uchwały Zgromadzenia Wspólników o podziale zysku. Z wyjaśnień zarządu spółki oraz przedstawianych sprawozdań wynikało, że spółka nie osiągała rzeczywistych zysków, a jedynie nadwyżkę operacyjną (przychody operacyjne) wynikającą z otrzymywanych dotacji na realizację inwestycji”.*

(dowód: akta kontroli str. 634-635)

Sposób przeprowadzania przez Urząd weryfikacji inwestycji realizowanych przez Spółkę został przedstawiony w pkt. 1.7 niniejszego wystąpienia pokontrolnego.

Prezes Spółki w udzielonej informacji stwierdził, że: *„Spółka od wielu lat stosuje marżę zysku na poziomie 2%. Stosowana marża zysku nie jest uciążliwa dla odbiorców usług i ma on na celu zabezpieczyć Spółkę przed ryzykiem wystąpienia kosztów, których na etapie budowania taryfy nie można przewidzieć. Spółka przy kalkulacji taryf zobligowana jest stosować zapisy rozporządzenia taryfowego i większość kosztów w roku obowiązywania nowych taryf wynika z ewidencji księgowej roku obrachunkowego powiększonej o dopuszczone w/w rozporządzeniem wskaźniki – inflacji lub cen produkcji sprzedanej przemysłu. Marża zysku jest akceptowana i honorowana przez wójtów/burmistrzów czego dowodem jest pozytywna weryfikacja taryf. Obowiązkiem zarządu jest analiza sytuacji finansowo-ekonomicznej Spółki, w tym przychodów, kosztów, wyniku, a szczególnie z podstawowej działalności jaką jest zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków. Zarząd spółki prowadzi controlling zarządczy m.in. w w/w obszarze, posiada do tego niezbędne narzędzia IT oraz wyspecjalizowaną kadrę. Zarząd w badanym okresie nie stwierdził by w latach 2013, 2014 wystąpiła przekroczona zyskowość”.*

W roku 2013 zysk netto Spółki wyniósł 6,2 mln zł natomiast w roku 2014 6,9 mln zł. Zysk na wskazanym poziomie jest skutkiem księgowego rozliczenia dotacji w omawianych latach w pozycji pozostałe przychody operacyjne, w wartościach odpowiednio 7,99 mln zł w roku 2013 oraz 7,69 mln zł. ...

W odniesieniu do działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków Spółka wygenerowała następujące wyniki: 2013 Biały Bór – zysk 13 485 zł (0,5%); 2014 Biały Bór – zysk 2 288 zł (0,1%).

Należy w tym miejscu podkreślić, zgodnie z decyzją UOKiKRWR 39/2004, cyt. „zgodnie z orzecznictwem Sądu Antymonopolowego (wyrok z dnia 24 kwietnia 2002 r. sygn. akt XVII Ama 73/01), w gospodarce rynkowej, usługi komunalne są „towarem” jak każdy inny. Ich cena musi więc pokrywać koszty, a ponadto umożliwiać osiąganie zysku. Osiąganie zysku przez podmiot gospodarczy jest warunkiem utrzymania się na rynku, gdyż umożliwia rozwój. Nie można zatem oczekiwać od podmiotu świadczącego takie usługi, aby dobrowolnie rezygnował z zysku w części lub całości. W powyższym orzeczeniu Sąd stwierdził również m.in., iż osiągniany przez przedsiębiorcę 16% zysk jednostkowy na sprzedaży wody nie jest wcale zyskiem nadmiernym. W ocenie Prezesa UOKiK nawet narzut zysku w wysokości 20% również nie jest nadmiernie wygórowany. Reasumując, Spółka nie generuje nadmiernej zyskowności ...”.

(dowód: akta kontroli str. 707-708)

2.7. W Urzędzie przeprowadzono analizy wpływu wzrostu cen usług wodociągowo-kanalizacyjnych w latach 2013-2015 na poziom wydatków mieszkańców. Wynika z nich, że pomimo podjętych decyzji³¹ o dopłatach do cen wody i ścieków, ustalonych dla poszczególnych grup taryfowych, w tym w szczególności dla gospodarstw domowych, że nie został zachowany 3% wskaźnik ponoszonych wydatków w dochodzie rozporządzalnym na osobę w gospodarstwie domowym (przekroczenie wyniosło w 2013 r. 18,84 zł; w 2014 r. 10,24 zł; w 2015 r. 22,22 zł).

(dowód: akta kontroli str. 678-680)

Zgodnie z danymi wykazanymi w studium wykonalności dla projektu „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty”³² prognozowana cena netto dla gospodarstw domowych za zaopatrzenie w wodę i odprowadzania ścieków dla Gminy Biały Bór wynosiła (za m³) w:

- 2013 r. - 27,71 zł (woda – 12,39 zł; ścieki – 15,32 zł),
- 2014 r. - 28,02 zł (woda – 12,51 zł; ścieki – 15,51 zł),
- 2015 r. - 28,25 zł (woda – 12,54 zł; ścieki – 15,71 zł).

W obowiązujących w badanym okresie planach taryfowych cena netto za m³ dla gospodarstw domowych za zaopatrzenie w wodę i odprowadzania ścieków kształtowała się następująco w:

- 2013 r. - 27,04 zł (woda – 8,89 zł; ścieki – 18,15 zł)³³;
- 2014 r. - 25,04 zł (woda – 8,76 zł; ścieki – 16,28 zł)³⁴;
- 2015 r. - 30,31 zł (woda – 9,70 zł; ścieki – 20,61 zł)³⁵.

Wysokość dopłat netto z budżetu Gminy dla odbiorów usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków wynosiło za m³ w:

- 2013 r. - 10,34 zł (woda – 3,73 zł; ścieki – 6,61 zł)³⁶;

³¹ Uchwały Rady Miejskiej w Białym Borze Nr: XXXIX/223/2013 z 5.04.2013 r., XLI/298/2014 z 12.03.2014 r., XLV/323/2014 z 30.06.2014 r., VI/28/2015 z 31.03.2015 r. w sprawie ustalenia dopłaty do taryfowych odbiorców usług zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków z obszary gminy Biały Bór.

³² Tabela nr 34-2_W1 ze Studium wykonalności dla projektu.

³³ Wg taryfy na okres od 1.05.2013 r. do 30.04.2014 r.

³⁴ Wg taryfy na okres od 1.05.2014 r. do 30.04.2015 r.

³⁵ Wg taryfy na okres od 1.05.2015 r. do 30.04.2016 r.

³⁶ Uchwała Nr XXIX/223/2013 r. Rady Miejskiej w Białym Borze z 5.04.2013 r.

- 2014 r. - 9,35 zł (woda – 3,67 zł; ścieki – 5,68 zł)³⁷;
- 2015 r. - 9,35 zł (woda – 3,67 zł; ścieki – 5,68 zł)³⁸.

Po uwzględnieniu ww. dopłat z budżetu Gminy cena netto za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków dla gospodarstw domowych wynosiła w:

- 2013 r. - 16,70 zł (woda – 5,16 zł; ścieki - 11,54 zł);
- 2014 r. - 15,69 zł (woda – 5,09 zł; ścieki – 10,60 zł);
- 2015 r. - 20,96 zł (woda – 6,03 zł; ścieki – 14,93 zł).

(dowód: akta kontroli str. 230-233, 294-489, 710)

Burmistrz w sprawie prowadzonych analiz wpływu wzrostu cen usług wodociągowo – kanalizacyjnych na poziom wydatków mieszkańców wyjaśnił: „W badanym okresie tj. lata 2013-2015 była dokonywana analiza wpływu cen wody i ścieków na poziom wydatków mieszkańców w dochodzie rozporządzalnym na osobę w gospodarstwie domowym. Biorąc pod uwagę wysokość cen, rozpatrywano różne możliwości dopłat do przedmiotowych usług. Trudna sytuacja finansowa gminy (realizacja programu naprawczego) nie pozwoliła jednak na zachowanie 3% wskaźnika ponoszonych wydatków rozporządzalnych gospodarstw domowych”.

(dowód: akta kontroli str. 635)

Prezes Spółki w udzielonej informacji stwierdził, że wielkość procentowego udziału amortyzacji w powyższych prognozowanych cenach za lata 2012-2015 wynosiła odpowiednio dla ceny m³ wody: 39,8%, 39,6%, 39,3% i 39,0%, a dla m³ ścieków: 45,7%, 45,4%, 44,8% i 43,9%. Natomiast odnosząc się do zagadnienia, czy ww. prognoza zawiera taryfy, które są taryfami użytymi do wyliczenia luki finansowej, czy też taryfami zapewniającymi pełne pokrycie kosztów (taryfami będącymi podstawą analizy trwałości finansowej) Prezes Spółki m.in. stwierdził, że Spółka nie była autorem ani zleceniodawcą dokumentacji aplikacyjnej projektu. Podmiotem tym był Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty. Analiza finansowo-ekonomiczna projektu sporządzona została w oparciu o niżej wymienione dokumenty (wytyczne) „Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia 2007-2013 Wytyczne w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym projektów generujących dochód” opracowane przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (dalej: wytyczne MRR) oraz „Wytyczne do przygotowania inwestycji w zakresie środowiska współfinansowanych przez Fundusz Spójności i Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w latach 2007-2013” opracowane przez Joint Assistance to Support Projects in European Regions” (JASPERS). Analiza finansowa stanowiła podstawę do wyliczenia luki w finansowaniu, umożliwiającej oszacowanie wysokości dofinansowania z funduszy UE dla projektów generujących dochód. Zestawiono w niej przepływy pieniężne dla scenariusza „podmiot (lub działalność gospodarcza) z projektem” oraz scenariusza „podmiot (lub działalność gospodarcza) bez projektu” i poprzez porównanie tych przepływów ustalono przepływy różnicowe, stanowiące podstawę m.in. dla ustalenia wskaźnika luki w finansowaniu, wartości dofinansowania projektu oraz ustalenia wartości wskaźników efektywności finansowej projektu.

Na potrzeby obliczenia luki finansowej zgodnie z wytycznymi MRR uwzględniono przychody w rozumieniu art. 55 ust. 1 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006, zawierające ewentualną korektę taryf, biorąc pod uwagę dostępność cenową (tzw. affordability).

W przypadku przedmiotowego projektu, w Gminie Biały Bór z uwagi na przekroczenie poziomu dostępności cenowej wystąpiła konieczność ograniczenia przychodów na potrzeby obliczenia wskaźnika luki finansowej do poziomu

³⁷ Uchwały Rady Miejskiej w Białym Borze: Nr XLV/323/2014 r. z 30.06.2014 r.; Nr XLI/298/2014 z 12.03.2014 r.

³⁸ Uchwała Nr VI/25/2015 r. Rady Miejskiej w Białym Borze z 31.03.2015 r.

wynikającego z affordability. Odkryto się to w ten sposób, iż za pomocą formuł, w modelu finansowym będącym arkuszem kalkulacyjnym skorygowano przychody do poziomu wynikającego z wytycznych.

Reasumując, dostarczona przez Spółkę Tabela 34-2_W1 Prognoza tariff za wodę i ścieki z projektem UE - Gmina Biały Bór" zawiera projekcję cen uwzględniających pełne pokrycie kosztów wynikające z konieczności spełnienia zasady „zanieczyszczający płaci” jak ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków. W dokumentacji aplikacyjnej inne taryfy nie występują, gdyż jak wskazano wcześniej korekta odbywa się na poziomie przychodów a więc już po kalkulacji tariff. Nie ma bowiem możliwości obliczenia wysokości tariff od strony przychodów, które uwarunkowane są wielkością sprzedaży i kosztami”.

(dowód: akta kontroli str. 733-734)

Działanie polegające na ujmowaniu w taryfach amortyzacji środka trwałego sfinansowanego środkami bezzwrotnymi było przedmiotem m.in. dwóch nieprawomocnych orzeczeń Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego³⁹, w których treści m.in. wskazano: „W majątku skarżącego znalazł się ekwiwalent dotacji w postaci określonych środków trwałych. Nie powstały one ze środków własnych skarżącego, do których rozporządzenie nie zalicza dotacji. Wszelkie związane z nimi koszty nie podlegają dlatego rozliczeniu z odbiorcami usług, w tym koszty wynikające z amortyzacji”.

2.8. Urząd nie posiadał dokumentów potwierdzających wykonanie procesu weryfikowania kosztów związanych ze świadczeniem usług wodociągowo - kanalizacyjnych przez Spółkę.

(dowód: akta kontroli str. 291)

Burmistrz odnosząc się do trybu dokumentowania procesu weryfikacji projektu tariff w badanym okresie wyjaśnił, że Urząd nie dysponuje dokumentami potwierdzającymi weryfikację kosztów związanych ze świadczeniem usług wodociągowo-kanalizacyjnych. Zgłaszane były wątpliwości na temat kosztów, np. w związku z realizacją elektronicznego systemu zarządzania sieciami na terenie Gminy. Wszelkie wątpliwości znajdowały argumentację zasadność ich uwzględnienia, w związku z czym nie dochodziło do zmiany proponowanych przez jednostkę tariff.

(dowód: akta kontroli str. 635)

Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów⁴⁰ w informacji udzielonej w trybie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK stwierdził, że 24.06.2015 r. zostało wszczęte postępowanie wyjaśniające w sprawie czy Spółka narusza przepisy ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zakończenie prowadzonego postępowania planowane jest pod koniec 2015 roku.

(dowód: akta kontroli str. 705)

W sprawozdaniach składanych przez Burmistrza do Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego z realizacji „Krajowego programu oczyszczalnia ścieków komunalnych”⁴¹ podano wskaźnik (%RLM) korzystających z sieci kanalizacyjnej

³⁹ Nr II SA/Wr 713/14 z 30.12.2014 r. skład 3 sędziów: sędzia NSA Andrzej Wawrzyniak, sędziowie WSA: Mieczysław Górkiewicz, Ireneusz Dukiel, orzeczenie nieprawomocne;

Nr II SA/Wr69/14 z 10.04.2014 r. skład 3 sędziów: sędzia NSA Andrzej Wawrzyniak, sędziowie WSA: Mieczysław Górkiewicz, Władysław Kulon, orzeczenie nieprawomocne.

⁴⁰ Pismo znak RGD.076-31/15/IW z dnia 12.10.2015 r.

⁴¹ Dalej KPOŚK.

w Gminie, tj. wg. stanu na dzień: 31.12.2012 r. – 58,5%; 31.12.2013r. – 59% (winno być wykazane 62,24%); 31.12.2014 r. – 62,01%.

(dowód: akta kontroli str. 629)

Burmistrz wyjaśnił, że w sprawozdaniu za 2013 r. błędnie podano wartość 59% zamiast 62,24%; pomyłka wynikała z popełnionego błędu rachunkowego. Na popełniony błąd zwrócił uwagę pracownik Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej.

(dowód: akta kontroli str. 674)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwagi dotyczące
badanej działalności

1. W Urzędzie nie została przyjęta udokumentowana procedura weryfikacji przedkładanych przez Spółkę Burmistrzowi wniosków taryfowych.

NIK zwraca uwagę, że zgodnie ze Standardami kontroli zarządczej, jedną z zasad realizujących przedmiotowe standardy, winna być zasada pisemności sporządzania wszystkich zarządzeń i procedur obowiązujących w jednostkach sektora finansów publicznych.

Burmistrz wyjaśnił: „W Urzędzie Miejskim w Białym Borze nie przyjęto pisemnych procedur w zakresie oceny prawidłowości oraz poprawności przekazywanych przez jednostkę wodociągowo – kanalizacyjną wniosków taryfowych jak również weryfikacji przedstawionych kosztów. Nie było określonych terminów przekazywanych przez jednostkę wodociągowo – kanalizacyjną wniosków taryfowych jak również weryfikacji przedstawionych kosztów. Procedura weryfikacji złożonych taryf odbywała się na zasadach określonych w ustawie o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzeniu ścieków oraz na zasadzie „dobrych praktyk”. ...”

(dowód: akta kontroli str. 633)

Opracowanie i wdrożenie udokumentowanych procedur wykonywania ww. obowiązków, pozwoliłoby na jednoznaczne określenie zakresu realizacji przez Burmistrza jego zadań określonych w Ustawie. Wprowadzenie powyższych rozwiązań ułatwiłoby wykonywanie obowiązków z należytą starannością, sumiennie we właściwej formie i wymaganych terminach.

2. Przeprowadzone w Urzędzie dla badanego okresu analizy dotyczące wpływu wzrostu cen usług wodociągowo-kanalizacyjnych na poziom wydatków mieszkańców wykazały, że nie został zachowany 3% wskaźnik ponoszonych wydatków w dochodzie rozporządzalnym na osobę w gospodarstwie domowym.

Burmistrz w piśmie z 19.12.2012 r. do Jednostki Realizującej Projekt „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty”⁴² oświadczył, że „(...) będzie wnosił dopłaty do taryf dla zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie Gminy Biały Bór, do progu dostępności cenowej dla mieszkańców tj. 3% budżetu rozporządzalnego rodziny przez cały okres trwałości projektu”.

(dowód: akta kontroli str. 678-680)

⁴² Pismo znak RNiGK.7031.1.2012.AKM z dnia 19.12.2012 r. przesłane do Jednostki Realizującej Projekt „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty w likwidacji, ul. Koszalińska 96A, 78-230 Karlino.

Burmistrz wyjaśnił, że nie został zachowany 3% wskaźnik ponoszonych wydatków w dochodzie rozporządzalnym na osobę w gospodarstwie domowym z uwagi na trudną sytuację finansową gminy (realizację programu naprawczego).
(dowód: akta kontroli str. 635)

NIK zauważa, że niezbędne są działania zmierzające do dochowania 3% wskaźnika ponoszonych wydatków za usługi wodociągowo-kanalizacyjne, w dochodzie rozporządzalnym na osobę w gospodarstwie domowym.

Dane zawarte w studium wykonalności wskazują, że władze Gminy przystępując do realizacji projektu „Zintegrowana gospodarka wodno-ściekowa w dorzeczu Parsęty”, dysponowały informacjami o prognozowanych cenach za dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków w latach 2013-2015. Ceny obowiązujące w tym okresie były zbieżne z cenami prognozowanymi.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia, że Burmistrz w niewystarczającym zakresie weryfikował przedkładane przez Spółkę wnioski taryfowe, a brak udokumentowania tego procesu utrudniał sprawowanie nadzoru nad jego realizacją.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od sformułowania wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Szczecin, dnia 31 grudnia 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie

Kontroler nadzorujący

Leszek Chwał
doradca techniczny

.....
Podpis

.....
Podpis